

Time: 2 Hours

Marks: 60

1. Answer any six of the following in one or two sentences

(12marks)

- 1) State the Article and the grounds for Declaration of a National Emergency under The Constitution of India.
- 2) State any two reasonable restrictions under Article 19
- 3) What is SLP?
- 4) What is the ordinary original jurisdiction of the Supreme Court of India?
- 5) Mention the judgement that interpreted the golden triangle of the Indian Constitution
- 6) Mention any two features of the Government of India Act, 1935
- 7) What is curative petition?
- 8) What is the doctrine of severability?
- 9) Write any two features of a money Bill.
- 10) Write any two powers of a Governor

2. Write short notes on any two of the following

(12 marks)

- 1) Uniform Civil Code
- 2) Reservation in promotions
- 3) Right to Education
- 4) Citizenship in India

3. Answer any two of the following

(12 marks)

- 1) Land Reforms Act, 1991 was undertaken by a State to address the need of landless farmers. Bansi, a large land owner had to part with 30 acres of his land under the said Act. He moved the Supreme Court stating that his fundamental right has been violated. Answer the following
 - i. Can the State justify such a legislation? Explain.
 - ii. State any one judgement with similar facts
 - iii. Can Supreme Court look into the validity of the Act, if it is placed in schedule 9 of the Constitution of India? Explain
- 2) Mansi commissioned a pilot with the Indian navy. She became pregnant during her tenure. The navy, first relegated her to a ground staff position (meaning, she could no longer fly any planes), and subsequently terminated her service. She has moved the Supreme Court for reinstatement and compensation. Answer the following

- i. Explain which article is violated, if any?
 - ii. Under what Article can she move the Supreme Court
 - iii. State a judgement with similar facts
- 3) Lallan is accused of committing a theft. He has been in police custody as an undertrial prisoner for 7 years. While under custody, he was routinely beaten up by fellow prisoners. Answer the following:
- i. Which writ can Lallan apply to the Supreme Court? Explain
 - ii. State any two rights of prisoners
 - iii. State a judgement with similar facts.

4. Answer any two of the following (24 marks)

- 1) Explain the Doctrine of Basic structure along with relevant case laws
- 2) Discuss Freedom of Speech and Expression along with reasonable restrictions.
- 3) "Public interest litigation in India can serve as a vehicle for creating and enforcing rights"
Discuss with relevant case laws
- 4) Discuss Salient features of the Constitution of India.

वेळ: २ तास

एकूण गुण : ६०

1. खालीलपैकी कोणत्याही सहा ची उत्तरे एक किंवा दोन वाक्यात द्या.

(12 गुण)

- 1) भारतीय राज्यघटनेच्या अंतर्गत राष्ट्रीय आणीबाणी घोषित करण्याचे कलम आणि कारणे सांगा.
- 2) कलम 19 अंतर्गत कोणतेही दोन वाजवी निर्बंध सांगा
- 3) SLP म्हणजे काय?
- 4) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे सामान्य मूळ अधिकार क्षेत्र काय आहे?
- ५) भारतीय राज्यघटनेच्या सुवर्ण त्रिकोणाचा अर्थ सांगणाऱ्या निकालाचा उल्लेख करा
- 6) भारत सरकार कायदा, 1935 च्या कोणत्याही दोन वैशिष्ट्यांचा उल्लेख करा
- ७) उपचारात्मक याचिका म्हणजे काय?
- 8) विभक्ततेचा सिद्धांत काय आहे?
- ९) मुद्रा विधेयकाची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये लिहा.
- 10) राज्यपालाचे कोणतेही दोन अधिकार लिहा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर नोट्स लिहा

(12 गुण)

- 1) समान नागरी संहिता
- 2) पदोन्नतीमध्ये आरक्षण
- 3) शिक्षणाचा अधिकार
- 4) भारतातील नागरिकत्व

३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या

(१२ गुण)

1) भूमिहीन शेतकऱ्यांच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी राज्याने जमीन सुधारणा कायदा, 1991 हाती घेतला. बन्सी, एका मोठ्या जमीन मालकाला या कायदानुसार 30 एकर जमीन द्यावी लागली. आपल्या मूलभूत अधिकाराचे उल्लंघन होत असल्याचे सांगत त्यांनी सर्वोच्च न्यायालयात धाव घेतली. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या

i राज्य अशा कायद्याचे समर्थन करू शकते का? कारणे स्पष्ट करा

ii समान तथ्यांसह कोणताही एक निर्णय सांगा

iii भारतीय राज्यघटनेच्या अनुसूची 9 मध्ये स्थान असल्यास सर्वोच्च न्यायालय या कायद्याची वैधता तपासू शकते का?

कारणे स्पष्ट करा.

२) नौदलाने मानसीची पायलट म्हणून नियुक्ती केली. त्यांच्या कार्यकाळात ती गर्भवती राहिली. नौदलाने, प्रथम तिला ग्राउंड स्टाफच्या स्थानावर सोडले (म्हणजे, ती यापुढे कोणतीही विमाने उडवू शकत नव्हती) आणि नंतर तिची सेवा समाप्त केली. पुनर्स्थापना आणि नुकसानभरपाईसाठी तिने सर्वोच्च न्यायालयात धाव घेतली आहे. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या

i संविधानातल्या कोणत्या अनुच्छेदाचे उल्लंघन झाले आहे? जर असेल तर ते स्पष्ट करा.

ii ती कोणत्या कलमाखाली सर्वोच्च न्यायालयात जाऊ शकते

iii समान तथ्यांसह एक निर्णय सांगा

३) लल्लनवर चोरी केल्याचा आरोप आहे. तो 7 वर्षांपासून अंडरट्रायल कैदी म्हणून पोलिस कोठडीत होता. कोठडीत असताना, त्याला सहकारी कैद्यांकडून नेहमीच मारहाण केली जात होती. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या:

i लल्लन सर्वोच्च न्यायालयात कोणती रिट अर्ज करू शकतात? स्पष्ट करणे

ii कैद्यांचे कोणतेही दोन अधिकार सांगा

iii समान तथ्यांसह एक निर्णय सांगा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे उत्तर द्या.

(24 गुण)

1) संबंधित केस कायद्यांसह मूलभूत संरचनेचे सिद्धांत स्पष्ट करा

2) वाजवी निर्बंधांसह भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावर चर्चा करा.

3) "भारतातील सार्वजनिक हित याचिका हक्क निर्माण आणि अंमलबजावणीसाठी एक साधन म्हणून काम करू शकतात" संबंधित केस कायद्यांसह चर्चा करा.

4) भारतीय राज्यघटनेच्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
